

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 537/2014-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. septembra 2014 predbežne prerokoval sťažnosť P. J., zastúpeného advokátom JUDr. Michalom Fecil'akom, Jesenná 8, Prešov, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Prešov sp. zn. 8 C 161/2011 z 9. júna 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. J. **o d m i e t a** pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. augusta 2014 doručená sťažnosť P. J. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením

Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“ alebo „porušovateľ“) sp. zn. 8 C 161/2011 z 9. júna 2014.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že okresný súd napadnutým uznesením podľa § 141a zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“) uložil sťažovateľovi zložiť preddavok na trovy konania v sume 22 877,07 eur predstavujúci rozdiel medzi sumou preddavku, ktorá mu vyplýva v súvislosti s rozšírením jeho žaloby pripusteným uznesením sp. zn. 8 C 161/2011 zo 16. apríla 2014 (41 644,27 eur) a sumou už zaplateného preddavku na trovy konania (18 767,20 eur), čo je podľa sťažovateľa prejavom formalistického prístupu k interpretácii ustanovenia § 141a OSP, ktorý má za následok arbitrárnosť napadnutého uznesenia.

3. Podľa názoru sťažovateľa sa okresný súd „... vôbec nevysporiadal, resp. nezohľadnil a napokon fakticky ani vôbec neskúmal aktuálne majetkové pomery sťažovateľa k 09.06.2014, majúce podstatný vplyv na jemu uloženú povinnosť zložiť preddavok na trovy konania. Rozhodnutie súdu prvého stupňa je založené iba na jeho dohadoch, resp. odkazoch na minulé, v čase rozhodovania neaktuálne majetkové pomery žalobcu (v zmysle daňového priznania z roku 2011), ktoré sú založené na už nereálnych skutkových zisteniach.

Ďalším porušením práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru je postup porušovateľa v tom, že nedal sťažovateľovi procesnú príležitosť vyjadriť sa k novej aplikácii ust. §141a O.s.p., a to ani k prípadným dôkazom, ktorými mohla byť preukázaná neodôvodnenosť aplikácie tohto ustanovenia (nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 207/2012 z 28.11.2012, uznesenie NS SR sp. zn. 4 Cdo 216/2012). ...

Rozhodnutie porušovateľa je založené iba na jeho dohadoch, resp. predpokladoch o majetkových pomeroch sťažovateľa, bez akéhokoľvek reálneho skutkového zistenia, poukazujúc na predošlé, neaktuálne majetkové pomery sťažovateľa na základe daňového priznania sťažovateľa pred dvoch rokov - tzn. za rok 2011. Porušovateľ sa zákonne vysporiadal len s druhou podmienkou na vyhotovenie návrhu podľa § 141a ods. 1 O.s.p., a to s výškou žalovanej sumy. Čo sa týka druhej podmienky spočívajúcej v danosti predpokladov na oslobodenie od súdnych poplatkov u sťažovateľa (ku dňu rozhodovania

porušovateľa o uložení povinnosti sťažovateľovi zložiť preddavok na trovy konania), sa v odôvodnení uznesenia neuvádza vôbec nič. ...

Z vyššie uvedených dôvodov je uznesenie Okresného súdu Prešov sp. zn. 8 C 161/2011 z 09.06.2014 arbitrárne a zjavne neodôvodnené, a tým aj z ústavného hľadiska kladúceho požiadavku na presvedčivé odôvodnenie súdneho rozhodnutia neudržateľné, hrubo zasahujúce do práv sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie.“

4. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Sťažnosti sa vyhovuje.

2. Základné právo... na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1, Ústavy Slovenskej republiky a podľa článku 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Prešov sp. zn. 8 C 161/2011 z 09.06.2014, porušené bolo.

3. Uznesenie Okresného súdu Prešov sp. zn. 8 C 161/2011 z 09.06.2014, sa zrušuje a vec sa vracia Okresnému súdu Prešov na ďalšie konanie.

4. Okresný súd Prešov je povinný nahradiť... trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 340,90 EUR za dva právne úkony po 134,- EUR (prevzatie a príprava právneho zastúpenia, písomné podanie na ústavný súd), plus 2 x režijný paušál 2014 po 8,04 EUR a 20 % DPH vo výške 56,82 EUR zo základu dane 284,08 EUR, na účet advokáta JUDr. Michala Feciľaka... do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia.“

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Podľa tvrdenia sťažovateľa napadnutým postupom a uznesením okresného súdu došlo k porušeniu svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

9. V zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

10. Podľa čl. 36 ods. 1 listiny sa každý môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

11. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

12. Podstatou námietok sťažovateľa sú právne závery okresného súdu pri posudzovaní poskytnutia súdnej ochrany v konaní podľa § 141a ods. 1 OSP, s ktorým sťažovateľ nesúhlasí (pozri bod 3).

13. Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na ochranu jeho práv poskytuje. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré v občianskom súdnom konaní sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

14. Sťažnosť ústavnému súdu možno podať len vtedy, keď boli pred jej podaním vyčerpané všetky prostriedky, ktoré zákon na ochranu práv poskytuje. Takým prostriedkom sa podľa ustanovenia § 53 zákona o ústavnom súde rozumie riadny opravný prostriedok, mimoriadny opravný prostriedok, vyjmúc návrh na obnovu konania a iný právny prostriedok, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd poskytuje.

15. V danom prípade je potrebné sťažnosť považovať za predčasnú, a teda neprípustnú, pretože smeruje proti rozhodnutiu okresného súdu procesnej povahy, ktoré nemá charakter rozhodnutia „konečného“. V okolnostiach danej veci by k eventuálnemu porušeniu sťažovateľom označených práv v materiálnom slova zmysle na základe jeho nosných dôvodov mohlo dôjsť napr. až v prípade, ak by okresný súd na základe nezloženia stanoveného preddavku na trovy konania zastavil konanie (§ 141a ods. 1 in fine OSP) a následne by prebehlo pre sťažovateľa neúspešné opravné konanie pred všeobecnými súdmi, v rámci ktorého by namietal nosnými dôvodmi tejto sťažnosti. Konanie vo veci samej bude pokračovať na okresnom súde. Až po jeho ukončení a vydaní rozhodnutia okresným súdom, resp. krajským súdom vo veci samej (ako aj po prípadnom využití možnosti podať mimoriadne opravné prostriedky), bude mať sťažovateľ možnosť uplatniť ochranu svojich práv podaním sťažnosti ústavnému súdu (m. m. I. ÚS 440/2012, I. ÚS 59/2013).

16. Na základe uvedených skutočností ústavný súd odmietol sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, pretože v danom štádiu súdneho prejednávania veci nie je daná jeho právomoc na prerokovanie veci (o ktorej bude ďalej konať okresný súd).

17. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími návrhmi sťažovateľa už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. septembra 2014